UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Defensio Regie || assert[i]o[n]is co[n]tra Ba||bylonicam captiuitate[m]

Fisher, John

Coloniæ, 1525

VD16 F 1226

Capvt Septimvm. Strophae quaeda[m] & mendatia cauilliq[ue] Lutherani deteguntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30480

Visual Library

Iohan. 6. nomini meo oblatio mũda. Quę nã ꝑcor eſt hæc oblatio mũ-
da, niſi panis ipſiꝰ, q de cœlo deſcẽdit, hoc eſt corpis Chr̃i ſub
ſpẽ panis in Euchariſtia. Nã qcqd aliud a nobis proficiſcit(ſi
Luthero credimꝰ) impuꝝ eſt, & pãno mẽſtruatæ ſordidius, ni
miꝝ ob pc̄tm̃ (ut ille ait) qđ in nobis reſidet continuo. Quo fit
ut nullũ oĩno ſit opꝰ nr̃m (ſi Luthero fidẽ habeamꝰ) qđ pc̄tõ ca
reat. Quãobrẽ neqꝫ nõ pollutũ eſſe p̄t, qcqd ẽ opis noſtri Hęc
iuxta Lutheri ſnĩam & hęreſin dicimꝰ. Veꝝ cœleſtis iſte pa-
nis, quẽ ſacrificamꝰ deo, nihil habet ĩpuritatis, ſed eſt ĩmacula-
tũ ſacrificiũ & idẽ iugit̃ in oĩbꝰ ecclĩjs ꝑ totũ chriſtianiſmũ
immolat̃. Sicut igit̃ oblatio panis, quẽ ſup altare Moſaicũ ſa-
cerdotes ueteris legis offerebãt, iã plane ſpreta eſt, & cõtẽpta
prorſus a deo, ita ſacrificiũ panis, qđ ſuꝑ altaria nomĩ Chr̃i di-
cata per ſacerdotes nouæ legis iugit̃ offert̃, acceptũ erit, & ma
gnoꝑe gratũ. Quis nõ itaqꝫ iã exploratiſſimũ habet, iſtuc oĩa
cõquadrare, nimiꝝ ut miſſa uere dicat̃ ſacrificiũ. Veriſſimũ e-
quidẽ eſt, qđ Ethnicꝰ quidã ait. Oĩa uero cõſonãt. Nã huic
ſane ueritati cõſentiũt oĩa. Subſcribit eñ cũ primis receptiſ-
ſima totius ecclĩæ cõſuetudo. Eandẽ item cõprobat ſc̄tiſſimo
rũ iuxta & doctiſſimoꝝ patrũ oĩm calculus. Scripturarũ etiã
authoritas eidẽ aſtipulat̃. Sed & ĩfenſiſſimi chr̃iani noĩs aduer
ſarij, huic plane ſuffragãt̃, qñ qdẽ ſuis libris teſtent̃ palam, ꝙ cę
teris abrogatis ueteribꝰ ſacrificijs, hoc ſolũ (qđ iuxta ritũ Mel
chiſedech in pane uinoqꝫ fit) uſu ꝑpetuo celebrabit̃. Sed hæc
in libello quẽ diximus fuſius & apertius continentur.

Strophæ quædam & mẽdacia cauillicꝫ Lutherani deteguntur. Cap. VII

I NVnc igit̃ ſeptimo loco, quibus ſtrophis, mẽdaci
is, ſycophantijs, argumẽta Regia refellere cone
" tur, expẽdemus. Inſimilat primo Regẽ unicam
" rationẽ attuliſſe, nimiꝝ hanc. Si miſſa nõ eſſet o-
" pus bonũ, laici nihil pro ea tribuerẽt clericis tꝑa-
lis bñficij. Nec hoc mẽdacio cõtentus tandẽ poſt multa cõui-
" cia ſubdit. Memento lector, ab aſſertore Rege, nullã aliam af
" ferri rationẽ pro miſſa ſua, q̃ iſtam. At utrũqꝫ profecto mẽda-
ciũ eſt, & ꝙ Rex hac ratione molitus fuerat probare miſſam

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

op⁹ eſſe, & ꝙ nullã aliã ad id probandũ attulerat, præter hanc. Prius illud facile conſtabit, ubi cõtextum ipſum totius Regij ſermonis deſcripſerimus.

Sic eñ Rex, ubi cęteros Luthero concionatores æq̃t, niſi ꝙ hi concinnius ac uerius quoqꝫ, q̃ Lutherus ad ipſum teſtamẽtũ referebãt, nõ tñ ea quæ Chriſtus fecit in cæna, ſed etiã q̃ paſſus eſt in cruce cõtinuo per ironiam ludit. Hoc uno tñ, ingẽs, impares Luthero, ꝙ mirabiles & hacten⁹ ĩauditos Miſſę fructus nõ inuenerunt, quibus & clerus præſentis uitæ fructum omnem & populus futuræ perderet. Cuius rei rationẽ Rex illico ſubiecit dicẽs. Neqꝫ eñ ſacerdotib⁹ qcq̃ laici, tẽporalis boni cõferrent ob miſſam, e q̃ perſuaderent nihil ſe ſpiritualis boni referre. Ecce lector, hac ratione, Rex haudquaq̃ molit⁹ fuit oſtendere, Miſſam eſſe opus. ſed ꝙ clerus oẽm fructũ emolimẽti tpalis eſſet pditurus. ſi laici nullũ ex miſſa p cleꝝ celebrata, ſpiritalem fructum ſe ſperarent aſſecuturos. Lutheri primũ mẽdaciũ.

Hic igitur ut uides, unũ mendaciũ eſt, iam audies & alterum. Secundũ Negauit Lutherus aliam a Rege rationẽ præter illã quã Lutherus falſo cõmẽtus eſt, afferri, quod etiã falſiſſimũ eſt. Nã ex ipſis Lutheri fundamẽtis docet Rex, Miſſam & opus & ſacrificiũ eſſe. Veꝝ quũ Regia ratio prolixior ſit, & oratorio more fluat, nos eã in formã breuiorẽ contrahemus. Ego (inqt Rex) iſtud fundamentũ ei permittã. Quod immobile poſtulat eſſe non mouebo, tñ oſtẽdã ædificiũ qđ ſuperſtruxit, facile per ſe corruere. Eſto Chr̃s fuiſſet in cæna teſtat⁹, par tñ eſt, ut id ſit teſtatus, qđ poſt mortem uoluit in ſui memoriã fieri. Quãobrẽ & p̃cipua teſtamẽti pars fuit, ut in ſui cõmemorationẽ hęc ipſa diſcipuli facerent. Propter quod & dixit, hoc facite in meã cõmemorationẽ. At nõ tũ cænãtis cõmemorationẽ intellexit, ſed poſtea crucifixi. Quod & ex uerbis Pauli manifeſtũ eſt, q ſimul atqꝫ dixiſset. Quociẽſcũqꝫ panẽ hunc comederitis & calicem biberitis, protinus adiecit, nõ cœnã domini, ſed mortem domini annũciabitis. Hoc eſt ergo qđ in miſsa reprękentatur, ipſum uidelicet crucis ſacrificiũ, quod quũ ipſa Miſsa palam referat, eadẽ ſatis appoſite ſacrificiũ appellat. Quãobrem & ſacerdotes qui mortẽ eius in miſsa repreſentãt, corpus a ſangui- Lucæ. 22. I. Cor. 11.

ne ſeorſum offerũt & immolãt. Iam eñ exeqtur quod in me-
moriã ſuæ mortis fieri in cœna mãdauit. Mortẽ etẽm teſtato
ris ut Lutherus ait teſtamentũ inuoluit, neq; añ uires & robur
ſumit, aut abſoluta perfectõe cõſummat, q̃ ſit is mortuus q te-
ſtatus ẽ. Cõcludit itaq; Rex, ꝙ ſi qs diligẽter hæc expenderit,
uidebit chriſtũ ſacerdotẽ eternũ, loco ſacrificioꝝ omniũ q̃ ſub
Moſe fuerãt, & hui⁹ ſacrificij gerebãt typũ, hoc unũ inſtituiſ-
ſe, qđ & offerret deo, & in cibũ itidẽ populo daretur. Intelligis
itaq; lector qñquidem hæc ratio longe diuerſa ſit a priori, iam
bis mendacem fuiſſe Lutherum.

II

Licet pro miſſa recipere tẽporalia.

¶ Cæteꝝ ut calũnijs eius reſpõdeamus, quas & ſacerdotib⁹
impingit q tẽporias opes pro miſſis accipiũt An nõ in libro ge
neſeos ca. xiiij. legim⁹ ubi Melchiſedech deo ſacrificiũ panis
& uini pro Abrahæ uictoria obtulerit, hunc illi uiciſſim oĩm
ſpolioꝝ q̃ cõgſierat dediſſe decimas? Et Paul. J. ad cor. 9. dicit
Si nos uobis ſpiritualia ſeminamus magnum eſt ſi ueſtra car
nalia metamus?

Sed ad reliqs Regis argumẽtatões trãſeamus, quas quũ nõ
ignorarit Lutherus, utpote q conatus ẽ eaſdẽ refellere, nõ pu-

Scđa Regis ratio pro miſſa.

det tñ inficiari Regẽ, aliã pro ſua miſſa rõnẽ attuliſſe, ꝑter illã
primã. Audi igit lector adhuc & aliã p ip̃m Regẽ introductã.
Queremus (inqt) a Luthero, an nõ aliqđ opus tũ chriſtus fece
rit qñ panẽ & uinũ in ſuũ corpus & ſanguinẽ cõſecrauit? Qđ
ſi neget, mirabimur profecto, ſi quũ is opus faciat, q imaginẽ
facit ex ligno, chriſtus nullũ prorſus opus fecerit, quũ carnem
ſuã fecerat ex pane. Hactenus ip̃e Rex. Et hãc rõnẽ Luther⁹
" recẽſet peruerſiſſime. Thomiſticatus (inqt) in hũc modũ Rex
" Qui lignũ cedit facit opus, ergo q cõſecrat facit opus. Quare

Epiſcopus.

miſſa etiã op⁹ erit. Hic perſpicis lector Lutherum haudqua-
q̃ ignoraſſe quin Rex aliam attulerit rationem (qua miſſam
opus eſſe doceat) quã primam illam, quod tamen ſuperius im
pudentiſſime negauit.

Cæteꝝ iam uideamus quanã ſtropha conet hãc rõnẽ elude
re. Iocatur ubiq; duplicẽ acceptionẽ Miſſæ faciẽs. Alterã, ut
eius uerbis utar, pro eo quod eſt conſecrare ſeu proferre uer-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ba conſecrationis. Alteram pro eo quod eſt uerbũ promiſſio-
nis, adiecto ſigno panis & uini. Iuxta priorem acceptionẽ, fa-
tetur Miſſam opus eſſe. Negat tamẽ ſeipſum ita uel per febrẽ
uel per phreneſin de miſſa cogitare potuiſſe. Affirmat etiã ad
hunc modũ Miſſam poſſe multa alia dici. Nam (ut ait) ſi miſ-
ſa conſecrare eſt, poteſt etiã clamare, cantare, thurificare, ceri-
olos incendere, calicẽ mundare, hoſtiã leuare, forte & ſternu-
tare, & excreare Miſſa dici.

At quis tam craſſus eſt ut nihil inter hæc & opus conſecra
tionis intereſſe iudicet? Nam ſine pluribus horum miſſa nõ in
congrue celebrari poteſt. Neq; enĩ cantus & clamor & thuri-
ficatio, ut miſſa fiat, exiguntur. Verum conſecratio ſic miſſæ
ſubſtantiam ingreditur, ut ſine conſecratione miſſa nunq̃ eſſe
queat. Quis enĩ unquã uſq; adeo phreneticus eſt, aut per febrẽ
inſaniens, ut putet ſe miſſam habere poſſe citra corporis & ſan
guinis conſecrationem. Q; ſi panem & uinum quis habuerit
& librum in quo ſcripta fuerint ipſa chriſti uerba, niſi quis eiſ
dem prolatis panem & uinũ conſecrauerit, miſſa neutiq̃ habe
bitur. Vnde & perſpicuum eſt, neq; ſecundũ poſteriorem ac-
ceptionem (quam ſupra diſtinxit Lutherus) Miſſam diffiniri
poſſe, quam tamen ipſe uere & proprie dici miſſam affirmat,
nempe uerbum ipſum promiſſionis cum ſigno adiecto panis
& uini. Quod & paucis monſtrabimus. Nam & ſi pręſens fue
rit (ut diximus) panis & uinum, ſimul & uerbum promiſſio-
nis, uel in mente uel in libro quouis ſcriptum, haud dum ha-
betur miſſa, niſi quiſpiam idoneus ipſa eadem uerba cum ſtu-
dio conſecrandi pronunciet. Fruſtra ergo ſeparat iſta Luthe-
rus, quum ad miſſæ ſubſiſtentiam hæc tria pariter exigantur.
Neq; enim uerba ſola, neq; ſigna ſola, neq; utraq; hęc, ſine uer
borum aliqua prolatione (qua panis & uinum conſecrantur)
miſſam faciunt. Ipſa nimirum ſacerdotis actio ſeu functio po
tiſſimũ requiritur, quẽadmodũ in cęna chriſtus iubebat inqui
ens, hoc facite in mei memoriã.

Cõſecratio ex igĩt ad eſſenti am miſſæ.

Prolatio uer borꝫ cõſecra tionis neceſſa ria eſt.

Miſſa eſt opus bonum.

¶ Sed iam ad cauillũ, quod aduerſus ſuperiorẽ Regis ratio-
nẽ obijcit Lutherus, reſpõdeamus. Egit utiq; Rex ratione pri-

ori non ſolũ ut miſsa probaret opus, uerũetiã ut eſset bonum
Verba regis opus. Si Chriſtus, inqt, ullũ opus fecerit, quin id bonũ fuerit, nemo opinor dubitabit. Nã ſi bonũ opus fecit mulier, quę caput eius perfudit unguẽto, quis poteſt ambigere an bonũ op⁹ fecerit Chriſtus, quũ corpus propriũ & in cibũ exhibuerit hominibus, & in ſacrificium cõſtituerit offerri deo? Q, ſi negari nõ poteſt, niſi ab eo qui in re maxime ſeria uelit nugari, bonũ opus feciſse Chr̃m, nec iſtud etiã negari poteſt, in miſsa bonũ opus facere ſacerdotẽ, qppe q nõ aliud facit in miſsa, q̃ Chr̃s in cæna fecit & cruce. Hactenus ipſe Rex.

" Hic Lutherus mire cauillat. Hac, inquit, ratione miſsa nõ erit
" bonũ opus, niſi bon⁹ ſit conſecrator. Mal⁹ eñ malefacit cõſe-
" crãdo, id eſt miſsãdo. Itaq; nõ licebit malo ſacerdoti cõſecrare,
" imo neq; poterit, quũ miſsã uelint neceſsario bonũ op⁹ eſse.

Epiſcopus. En perſpicis optime lector merũ Lutheri cauillũ. Sic eñ cauillat, perinde quaſi nihil operis boni, niſi a bono miniſtro prodire poſsit, qd̃ plane falſum eſt. Nã & ſacerdos malus baptizans operis boni miniſter eſt, tametſi nõ bene faciat. Et malus item ſacerdos, q pc̃tõrẽ cõfeſsũ & reſipiſcentẽ abſoluit, bonũ opus facit, q̃ q̃ nõ bene. facit eñ uterq; male, tametſi neuter in opere ſuo malũ agat. Et de cõſecrãte ſimiliter dici poteſt, q licet ipſe malus fuerit, opus tñ quod facit, bonũ eſt, nõ ſolũ pro opere operato, uerũetiam pro opere operantis. Queadmodũ cõferẽs eleemoſynã, dũ expers fuerit gratiæ, bonũ opus hauddubie facit, quãq̃ nõ omnino bene feciſſe credatur.

Malicia miniſtri nõ officit ſacramento.

" Lutherus itaq; Regem hic ſtolide carpit, ceu pluribus ſui reg-
" ni negotijs occupatũ, q̃ ut huius theologiæ recordet, nẽpe de
" opere operato & operantis. In qua re plane ſuam inſcitiã Lu-

Opus duplex therus prodit, quũ illa diſtiſtio locũ hic non habeat. Neq; eñ hic de fructu miſsę quæritur, qui ſemper uberrimus eſt, quantũ ad opus operatũ, ſiue miſsa fiat a bono ſiue a malo. Verũ nõ ita quantũ ad opus operantis, ubi malus fuerit qui ſacrificat. Is eñ nullũ ſibi fructũ reportat ex opere operantis, quãq̃ opus bonũ faciat nõ bene. At bonus cõtra plurimũ tã ſibi quã alijs fructũ parit, & nõ modo bonũ opus facit uerũetiã bene.

" Parũ ſcite igit Lutherus dixit perijſse magnificam illã Theolo

giā, qua diffinitū eſt, miſſam etiā mali ſacerdotis eſſe ſemp bo »
nū opus, uirtute operis operati, licet nō uirtute operis operan »
tis. Quod dico propter hanc ſecundā partē, quā nullus theo-
logoꝝ (opinor) aſſeret unq̄. Nā ſacerdos cōſecrans, quantū-
uis ipſe prauus fuerit, tñ opus eius, ſiue pro operato, ſiue pro
operantis ope intelligas, bonū eſt, licet ex ipſo opere nihil me
reatur. Nā & conſecratio q̄ eſt opus operātis bona eſt, & qđ
fit itē ipſa cōſecratione, ſacramentū uidelicet corpis & ſangui
nis Chr̄i, q̄d eſt opus operatū, bonū eſt ſimiliter. At id fefellit
Lutheꝝ, ꝙ quū theologi negent fructū & meritū aliq̄d ex o-
pere mali ſacerdotis ut operātis oriri, ille putet eos etiā omnē
ab eius opere bonitatē ſuſtuliſſe, id q̄d ipſi neutiq̄ ſentiunt. Et
tñ adhuc tanta eſt hominis. aut cæcitas, aut impudentia, ꝙ nō
cōtentus hoc ſemel exprobraſſe, uerū inculcat id denuo Regi
quaſi uictor inſultans, quū ſit nihil minus. Opprobrat em̄ Re
gi, ſe ſua propria ignorare, nēpe, qd interſit inter opus opera
tū & operantis, atq; ita ſeip̄m cōfutare, dū impugnat Luthera
na. Quū tñ hauddubie Rex ipſe certo ſciat, eā diſtinctionem
huc nihil attinere, Lutherus contra cæcutiat turpiſſime.

Conſecratio mali ſacerdotis eſt bonum opus

¶ Miſſam non eſſe promiſſionem ſolam.

Cap. VIII.

CAeterū nec id intactū ꝑtermittemus q̄ Luthe- .I.
rus probare moliť miſſam uere & proprie eſſe
uerbum promiſſionis.
Nā ſi cætera (inquit) omnia deſint, & credide- „
ris his uerbis Chriſti, hoc eſt corpus meū quod „
pro uobis datur, uere miſſam integrā habes. Deinde ſi acce- „
peris ſignū eadē fide, uſum & fructū miſſæ accepiſti.
Duo ſunt q̄ iā audiſti lector. Alterū quid ſit integra miſſa. Al
terū quo nā modo fructū ipſius miſſæ cōſequi ualeas. Iā illud
prius expendamus. Si cætera (inquit) oīa deſint & credideris
his uerbis Chriſti, hoc eſt corpus meū q̄d pro uobis datur ue-
re miſſam integrā habes. Ergo ſi uerbis illis ubilibet, aut uiſis
aut auditis fidē adhibeā, erit miſſa iā ītegra, tāetſi reliqua deſu
erint omnia. Etiā ſi panis & uinū defuerint. Etiā ſi de uerbis
cæteris q̄ ad ſanguinē ſpectant, nemo uel neget quicq̄. Si di-

Multa incōuenientia ſequūtur ſi ſolū credere uerbis ſit miſſa
Primum.